

PARLAMENT DE CATALUNYA

Els quaderns del Parlament

Quadern d'exercicis de primària

Presentació

El M. H. Sr. Ernest
Benach i Pascual,
president del Parlament

El Quadern d'exercicis de primària que us presentem descriu el funcionament i els òrgans que componen el Parlament de Catalunya.

Concebut com a eina educativa, inclou una adaptació dels materials digitals que el Parlament de Catalunya edita i distribueix electrònicament, amb l'explicació adaptada al nivell d'ensenyament amb què treballem, i un conjunt d'exercicis per a l'estudi de cada tema. També trobareu les indicacions i els materials per a la realització d'un taller que podreu dur a terme al vostre centre sobre com es constitueix el Parlament i com es fa l'elecció de qui ha de presidir el Govern de la Generalitat.

El Parlament us ofereix diverses activitats educatives en què podeu participar presencialment, eines de suport per al treball que desenvolupem i activitats virtuals. En aquest cas us proposem l'ús d'aquest Quadern d'exercicis com a guia de treball per a aprofundir, a l'aula, en el coneixement de la institució parlamentària.

L'estructura i el contingut del Quadern estan relacionats amb la manera en què s'organitza la institució: recull una breu descripció del Parlament i explica des de com es constitueix fins a quines són les seves ocupacions fonamentals. Els qüestionaris que hi trobareu són un recurs que us oferim per a ampliar la comprensió dels continguts de cada apartat. Són, alhora, una proposta que podeu afegir a les eines que feu servir habitualment per a desenvolupar aquesta temàtica al vostre centre.

Com a eines de suport posem al vostre abast:
Quaderns d'educació del Parlament.

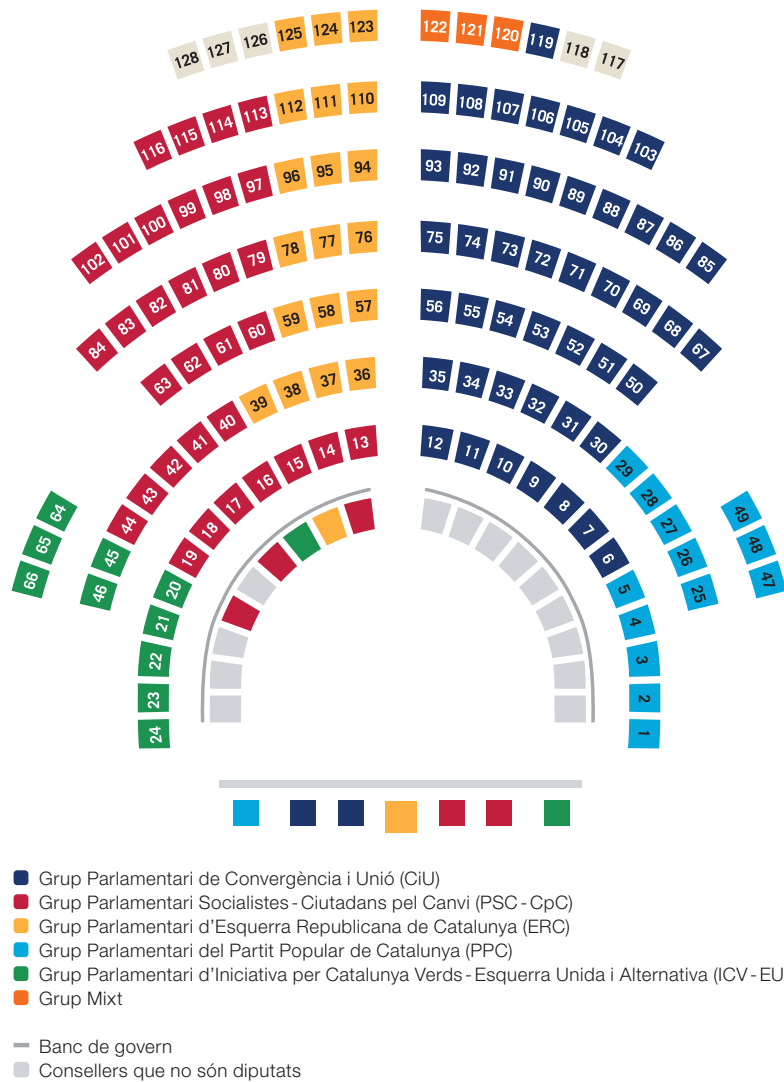
I la pàgina web del Parlament: www.parlament.cat

Què és el Parlament?

El Parlament és la institució que representa el poble de Catalunya. Quan se celebren eleccions al Parlament de Catalunya els ciutadans decideixen, amb el seu vot, a quins partits polítics o coalicions donen suport a fi que aquests constitueixin la institució parlamentària i investeixin, impulsin i controlin l'acció del Govern.

Un cop s'ha fet el recompte dels vots dels ciutadans, es designen els diputats que configuraran el Parlament i aquest decideix qui serà la persona que presidirà la Generalitat.

El nostre Parlament és format per 135 diputats.

Què són les eleccions al Parlament?

Cada cop que hi ha eleccions al Parlament es trien les persones que representaran el poble de Catalunya. És a dir, els catalans majors de divuit anys escullen les cent trenta-cinc persones que faran de diputats del Parlament de Catalunya.

Quines persones poden votar?

Les persones que poden votar són les majors de divuit anys (és a dir, les majors d'edat), que tenen la nacionalitat espanyola i que estan empadronades en un municipi català.

Què fan els diputats al Parlament de Catalunya?

Els diputats que es voten en les eleccions al Parlament representen el poble de Catalunya, creen el Govern de la Generalitat (tot triant la persona que l'ha de presidir) i en controlen la gestió, fan les lleis i també aproven la Llei de pressupostos, entre altres coses.

Quant de temps són diputats?

Ho són per un període màxim de quatre anys. Cada quatre anys cal fer eleccions de representants al Parlament de Catalunya, encara que la persona que presideix la Generalitat pot convocar noves eleccions al Parlament abans que hagin passat aquests quatre anys.

Com es diu el període durant el qual seran diputats?

El període de temps en què seran diputats, és a dir, des que es constitueix el Parlament fins que es dissol, s'anomena «legislatura».

Actualment som a la vuitena legislatura.

Qüestions

Després de saber quines són les persones que poden anar a votar, qui pot anar a votar de la teva família?

.....

Què decidim els ciutadans quan votem al Parlament? Quin procediment seguim?

.....

Qui escull la persona que presidirà la Generalitat?

.....

Si actualment som a la vuitena legislatura i les eleccions, com a màxim, són cada quatre anys, en quin any van ser les primeres eleccions?

.....

Com es constitueix el Parlament?

Cada cop que hi ha eleccions al Parlament de Catalunya se'n proclamen els resultats i en el termini de vint dies se celebra la sessió constitutiva del Parlament.

Què és la sessió constitutiva?

En la sessió constitutiva, la Mesa d'Edat, presidida pel diputat o diputada de més edat, i pels dos diputats més joves —que fan de secretaris—, es fa la lectura de la relació dels diputats electes i s'elegeixen els membres de la Mesa del Parlament.

Què és la Mesa del Parlament?

De la mateixa manera que els centres educatius compten amb uns equips directius, el Parlament també té unes persones que el dirigeixen. Aquestes ho fan d'acord amb el que diu el Reglament del Parlament, que regula el funcionament d'aquesta institució. Aquest grup de persones que dirigeix el Parlament és la Mesa del Parlament.

Qui tria la Mesa del Parlament i per quin procediment es fa?

Els diputats, que han estat escollits pel poble de Catalunya en les eleccions i han estat nomenats en la sessió constitutiva, fan una votació secreta per triar, d'entre tots ells, els set membres de la Mesa del Parlament.

Quines persones formen la Mesa del Parlament?

La Mesa del Parlament és constituïda per un president o presidenta, que dirigeix la Mesa i representa el Parlament, dos vicepresidents, que substitueixen el president o presidenta en cas d'absència, i quatre secretaris.

Qüestions

Què és la sessió constitutiva del Parlament i què s'hi fa?

Com es tria la Mesa del Parlament?

Quines persones constitueixen la Mesa del Parlament? Quina és la funció d'aquest òrgan?

Des de la represa de l'autonomia parlamentària, després de la transició democràtica del segle XX, el Parlament de Catalunya ha tingut diversos presidents. Omple el següent cronograma amb les dades següents:

	1978 - 1980: transició democràtica
Heribert Barrera i Costa (1980 - 1984)	
Ernest Benach i Pascual (2003 - actualitat)	
Joaquim Xicoy i Bassegoda (1988 - 1995)	
Joan Rigol i Roig (1999 - 2003)	
Miquel Coll i Alentorn (1984 - 1988)	
Joan Reventós i Carner (1995 - 1999)	

Com s'investeix el president o presidenta de la Generalitat des del Parlament?

En la «sessió d'investidura» els diputats del Parlament escullen la persona que presidirà la Generalitat de Catalunya.

Què és la sessió d'investidura?

En aquesta sessió el president o presidenta del Parlament proposa una de les persones membres del Parlament per presidir la Generalitat de Catalunya.

Qui pot ser candidat o candidata a la presidència de la Generalitat?

Les úniques persones que, tal com diu l'Estatut, poden ser candidates a la presidència de la Generalitat són els diputats al Parlament de Catalunya.

Com es desenvolupa la sessió d'investidura?

Un cop el president o presidenta del Parlament proposa la persona candidata a presidir la Generalitat, aquesta exposa el seu programa de govern. A continuació, intervenen els representants dels diversos grups parlamentaris i, després d'una última intervenció del candidat o candidata, es fa la votació.

Com es vota el candidat o candidata a la presidència de la Generalitat?

La votació de la persona candidata es fa mitjançant una votació anomenada «votació per crida». En aquesta forma de votació, una persona d'entre els secretaris de la Mesa va dient, en veu alta, el nom i els cognoms dels diputats i aquests, aixecant-se, responen en veu alta: «sí», «no» o «abstenció», expressant així, «per crida», el seu vot pel candidat o candidata. Per ser escollit per presidir la Generalitat cal obtenir, en primera votació, els

vots de la majoria absoluta de la cambra (seixanta-vuit vots favorables) o en segona votació, els vots de la majoria simple.

Qüestions

Com es fa la votació amb què es decideix qui presidirà la Generalitat?

.....

.....

.....

Què es fa en la sessió d'investidura?

.....

.....

.....

Busca en la següent sopa de lletres el cognom dels presidents de la Generalitat.

T	O	F	F	E	G	S	V	B	T	H	U
K	I	R	L	A	D	T	U	B	I	J	K
J	I	B	S	I	P	R	N	P	U	C	N
R	M	M	A	C	I	A	Y	U	K	O	L
E	O	T	W	F	G	U	H	J	E	M	Z
U	N	R	N	X	Q	D	U	O	S	P	I
G	T	A	R	R	A	D	E	L	L	A	S
D	I	F	Y	O	T	J	R	G	U	N	V
A	L	M	S	D	P	R	E	D	J	Y	J
L	L	I	U	S	R	F	Z	B	K	S	L
T	A	V	A	G	Q	A	G	U	O	P	A
Q	M	A	R	A	G	A	L	L	J	T	S

Com és el Parlament?

Els òrgans del Parlament

La Mesa

Com heu vist en l'apartat anterior, la Mesa és l'òrgan rector del Parlament i és el primer que es constitueix.

La Junta de Portaveus

Com ja deus saber, a les eleccions a diputats del Parlament es presenten ciutadans de Catalunya i ho fan agrupats en partits polítics o en coalicions electorals (que és el nom que reben les agrupacions de més d'un partit polític). Un cop escollits els candidats, aquests en el Parlament s'agrupen en grups parlamentaris. Cada grup parlamentari té una persona que el presideix i una persona que n'és portaveu.

Què és la Junta de Portaveus?

És l'òrgan del Parlament format pels portaveus de cada grup parlamentari i presidit per la persona que presideix el Parlament. També assisteixen a les sessions de la Junta de Portaveus un dels secretaris del Parlament i el secretari o secretària general. També hi poden prendre part la resta de membres de la Mesa, una persona representant del Govern i, acompanyant la persona que fa de portaveu, un membre o una membre més de cada grup parlamentari.

Quines funcions té la Junta de Portaveus?

La Junta de Portaveus decideix:

- a) L'ordenació dels debats i la tasca del Parlament, tot establint els criteris que els han de regir.
- b) La comissió del Parlament que ha de tramitar, en cada cas, els projectes o les proposicions de llei.
- c) El nombre de diputats que formen cada comissió.
- d) La manera d'assignar els escons que ha d'ocupar cada grup parlamentari al Saló de Sessions.

Com es vota a la Junta de Portaveus?

A la Junta de Portaveus el vot es diu que és «ponderat», que vol dir que el vot de cada portaveu equival al nombre de diputats que té el seu grup parlamentari.

Qüestions

Quins grups parlamentaris hi ha al Parlament de Catalunya?

.....

.....

.....

.....

.....

Com definiries la Junta de Portaveus?

.....

.....

.....

.....

El Ple del Parlament de Catalunya

Què és el Ple del Parlament?

El Ple del Parlament és la reunió de tots els diputats del Parlament de Catalunya. Són les cent trenta-cinc persones que els catalans més grans de divuit anys vam elegir perquè ens representessin.

Quines funcions té el Ple del Parlament?

El primer que fa el Ple és elegir la Mesa del Parlament, que és l'òrgan rector del Parlament. Fet això, elegeix d'entre els seus membres —els diputats— el president o presidenta de la Generalitat i aprova el programa de govern que la persona elegida ha presentat. És a dir, primer crea el Govern i després també en controla i n'impulsa l'acció

De la mateixa manera, el Ple té la funció de legislar: és l'òrgan que pot aprovar els dictàmens presentats per les comissions i fer-los lleis. També aprova els pressupostos i pot presentar propostes legislatives d'àmbit estatal.

Com s'organitzen els diputats en el Parlament?

Els candidats al Parlament es presenten en les llistes electorals de diferents partits polítics o coalicions. Un cop elegits com a representants del poble, és a dir, com a diputats, s'agrupen en grups parlamentaris. Així, un grup parlamentari és format pel conjunt de diputats d'un partit polític o d'una coalició electoral que ha obtingut un mínim de cinc representants.

Qüestions

Què és el Ple del Parlament? Quantes persones el componen?

Indica el nombre de membres de cada grup parlamentari.

Indica alguna de les funcions que té el Ple del Parlament?

La Diputació Permanent

Hi ha èpoques en què el Ple del Parlament no es pot reunir, per exemple quan el president o presidenta l'ha dissolt, en els períodes entre legislatures o en períodes de vacances parlamentàries. En aquests casos, les funcions més essencials i pròpies del Parlament són exercides per la Diputació Permanent. Quan el Ple es torna a reunir, la Diputació Permanent ha de donar-li compte de les decisions que ha pres.

Què és la Diputació Permanent?

La Diputació Permanent és qui vetlla pels poders de la cambra dels períodes de sessions i qui pot convocar el Ple del Parlament.

Quin és el període de vacances parlamentàries?

Diem que hi ha vacances parlamentàries en els períodes que no hi ha sessions. Els períodes de sessions són de l'1 de setembre al 31 de desembre i del 15 de gener al 31 de juliol. Així doncs, els períodes de vacances parlamentàries són de l'1 al 14 de gener i de l'1 al 31 d'agost.

Com fa la feina el Parlament en el període de vacances?

Quan hi ha vacances parlamentàries el Ple del Parlament no es reuneix, però com que l'activitat del país no s'atura pas, el Parlament tampoc no ho pot fer: poden sorgir incidències o problemes que facin necessari que el Parlament prengui decisions. Per aquest motiu, encara que el Ple del Parlament no es reuneixi, sí que ho pot fer la Diputació Permanent per prendre les decisions parlamentàries que consideri adequades.

Qui integra la Diputació Permanent?

La Diputació Permanent és integrada per 23 diputats. Aquests diputats són designats pels grups parlamentaris en la mateixa proporció de diputats que té cada grup parlamentari en el Ple del Parlament. Així, en la legislatura actual, a la Diputació Permanent hi ha els següents representants de cada grup parlamentari:

GRUP PARLAMENTARI DE CONVERGÈNCIA I UNIÓ	8
GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES - CIUTADANS PEL CANVI	6
GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	4
GRUP PARLAMENTARI D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS - ESQUERRA UNIDA I ALTERNATIVA	2
GRUP MIXT	1

El president de la Diputació Permanent és el mateix que el del Parlament (Ernest Benach i Pascual) i la Mesa de la Diputació Permanent, que és l'òrgan que s'encarrega de dirigir-ne les reunions, és constituïda pel president (Ernest Benach i Pascual), un vicepresident (Higini Clotas i Cierco) i dos secretaris (Jordi Miralles i Conte i Antoni Castellà i Clavé).

Qüestions

Els diputats del Parlament de Catalunya representen diversos grups parlamentaris. Al Parlament hi ha sis grups parlamentaris, cadascun dels quals té un logotip diferent. Sabries dir a qui pertany cada logotip i com és originalment?

IMATGE	LOGOTIP	GRUP PARLAMENTARI

Qui forma la Mesa del Parlament?

.....

.....

.....

Qui forma la Mesa de la Diputació Permanent?

.....

.....

.....

Explica algun esdeveniment que pugui passar a l'estiu que faci que es reuneixi la Diputació Permanent.

Què fa el Parlament?

Per què diem que la primera funció de la cambra és la funció electiva?

El Parlament és el lloc on es fan les lleis i altres normes. En el procés d'elaboració d'aquests textos, els membres del Parlament s'han d'organitzar de manera que les tasques més importants quedin ben repartides.

Com s'organitza el treball del Parlament?

El Parlament elegeix les persones que dirigiran el treball del Ple i de les comissions (d'aquest fet se'n diu «funció electiva»). Així, tria els diputats de la Mesa del Parlament i de les meses de les comissions. Les meses són els òrgans directius del Ple i de cada comissió.

Quines persones més elegeix el Parlament?

El Parlament també elegeix el president o presidenta de la Generalitat i els senadors que representen la Generalitat al Senat, a Madrid.

Què permeten aquestes eleccions?

Aquestes eleccions fan possible que els diputats posin en funcionament totes les activitats que els permetran debatre i aprovar les lleis, o rebutjar-les.

El Parlament elegeix altres càrrecs?

El Parlament també té reconegut el dret d'eleger les persones que faran de pont amb els ciutadans amb altres institucions de l'Estat. Per això, el Parlament elegeix i nomena la persona que ha d'exercir de síndic o síndica de greuges de Catalunya, i també els membres del Parlament que han de defensar les proposicions de llei que el Parlament presenta al Congrés dels Diputats, a Madrid.

Les lleis de Catalunya també encomanen al Parlament d'eleger la totalitat o una part dels membres de les institucions més importants de la Generalitat (el Consell de Garanties Estatutàries, la Sindicatura de Comptes, el Síndic de Greuges i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya) i d'altres organismes, principalment quan han de reflectir el pluralisme social i polític (el Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, els consells socials de les universitats, etc.).

Qüestions

En aquest apartat, s'explicava que una de les funcions del Parlament era l'electiva. A quina activitat del Parlament fa referència aquesta funció?

.....

.....

Gràcies a la funció electiva, s'escullen diverses persones que formen els òrgans i les institucions del Parlament, d'aquesta manera es reparteixen les tasques. Segons les explicacions d'aquests apartats, a quines institucions pertanyen aquestes persones?

Diputats de la Mesa.

Diputats de les comissions.

President o presidenta de la Generalitat.

Senadors que representen la Generalitat al Senat.

Persones que defensen les proposicions de llei del Parlament al Congrés dels Diputats.

President del Consell de Garanties Estatutàries.

Síndic major de la Sindicatura de Comptes.

Síndic o síndica de Greuges.

Membres del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Membres del Consell d'Administració de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

Membres dels consells socials de les universitats.

El Consell de Garanties Estatutàries, la Sindicatura de Comptes, el Sindic de Greuges i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya són quatre de les institucions més importants de la Generalitat. Sabries relacionar-les amb les definicions que apareixen a continuació?

Institució que vetlla per l'observança i el compliment de la Constitució i l'Estatut.

Institució que té la missió de defensar els drets fonamentals i les llibertats públiques dels ciutadans.

Institució que té la funció de fiscalitzar la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya.

Institució que vetlla pel compliment de la normativa aplicable als prestadors de serveis de comunicació audiovisual, tant els públics com els privats.

La funció legislativa

El dia 1 de novembre de 2006 els catalans van escollir un nou Parlament. El Parlament fa diverses feines i una de molt important és legislar, és a dir fer lleis. De la tasca parlamentària de fer lleis, en diem «funció legislativa» del Parlament.

Què és una llei?

Les lleis són normes que regulen la vida diària i ens indiquen com cal fer les coses.

Qui pot demanar que es faci una llei?

Poden demanar fer una llei: el Govern, els grups parlamentaris, cinc o més diputats, els ajuntaments, els òrgans polítics representatius de les demarcacions supramunicipals i els ciutadans mitjançant la iniciativa legislativa popular.

Qui fa les lleis?

El Parlament és qui fa les lleis. I les inicia o bé a partir dels «projectes de llei» (que són propostes de llei que elabora el Govern) o bé a partir de les «proposicions de llei» (que són propostes de llei que redacten altres persones o institucions).

Com es fan les lleis?

Després de ser presentats al Parlament, els projectes de llei o les proposicions de llei són debatuts en la seva totalitat en el Ple. Si no són rebutjats, s'estudien en comissió i en ponència i, finalment, es presenten al Ple. Si el Ple els vota favorablement, són transformats en lleis.

La comissió i la ponència són grups reduïts de diputats que, en el moment de fer la llei, elaboren els informes de les ponències o els dictàmens de la comissió que són debatuts per fer les lleis.

Qüestions

Qui pot dir que es faci una llei?

.....

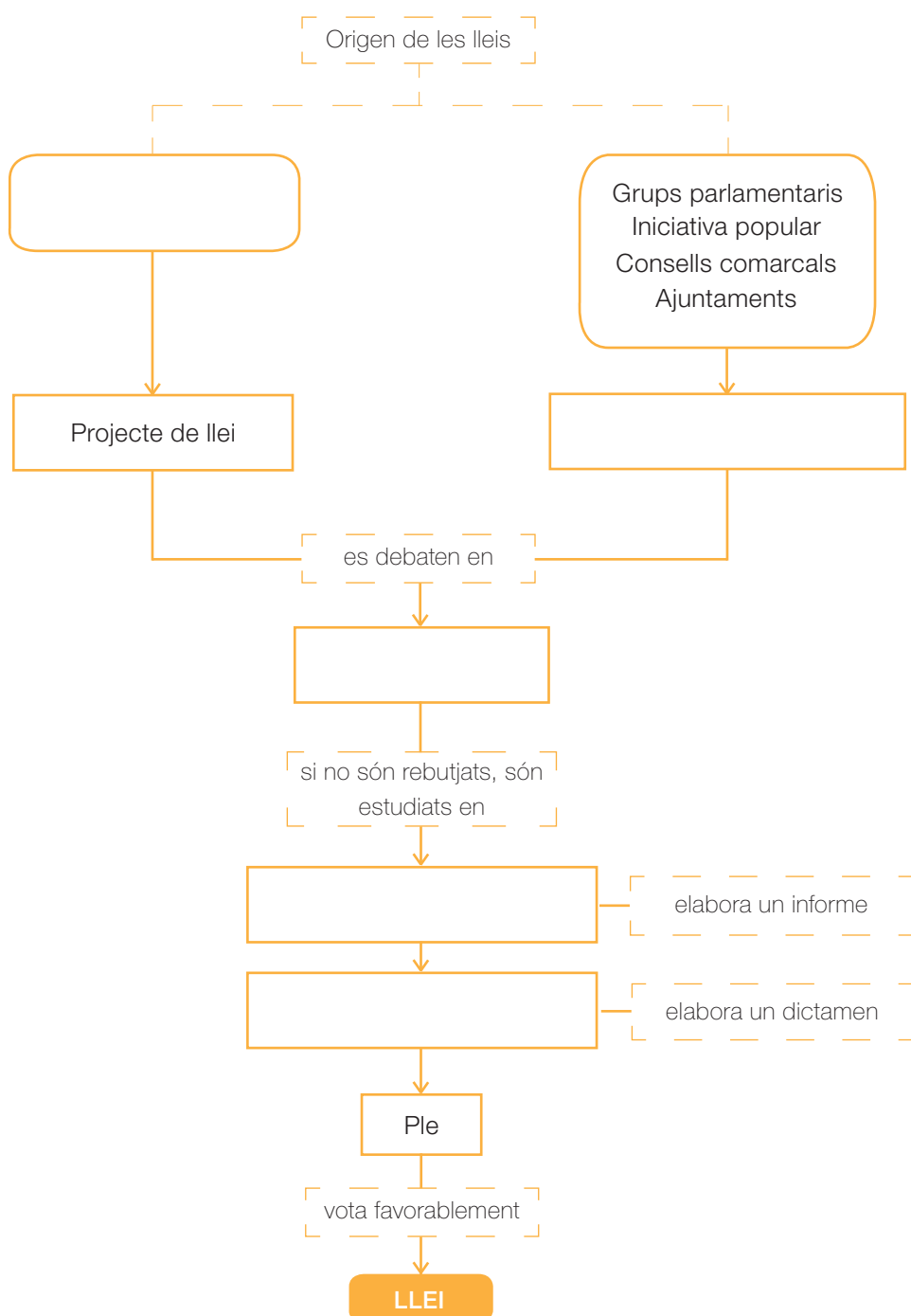
.....

.....

.....

Qui pot fer una llei?

L'esquema que tens a continuació representa el circuit que una llei fa des del seu plantejament fins al final. Com pots comprovar, hi falten alguns passos. A partir de les idees que acabes de llegir, completa aquest esquema:

El Reglament del Parlament

El Reglament del Parlament és la norma que estableix l'organització i el funcionament interns del Parlament de Catalunya.

Per a què serveix el Reglament del Parlament?

De la mateixa manera que tots els centres escolars tenen unes normes que indiquen els drets i els deures de cadascú, el que es pot fer i el que no es pot fer, i quan i com s'han de fer algunes coses, el Reglament del Parlament estableix les normes d'actuació dels diputats i dels òrgans parlamentaris.

Quines qüestions principals s'hi tracten?

El Reglament del Parlament tracta de les qüestions següents: en primer lloc, de la constitució del Parlament; en segon lloc, dels drets i els deures dels diputats; en tercer lloc, de l'organització de la cambra, i en quart lloc, del funcionament de la institució.

En la part que tracta de l'organització, el Reglament del Parlament estableix l'existència dels òrgans següents: els grups parlamentaris, la Junta de Portaveus, la Mesa del Parlament, les comissions, el Ple i la Diputació Permanent.

En l'apartat que fa referència al funcionament intern del Parlament s'indica com s'han de fer els debats, com s'adopten els acords, com es fan les lleis, com es fa el control de les actuacions del Govern i com s'hi dóna impuls.

Qüestions

Per què cal que el Parlament tingui un reglament?

.....

.....

Al teu centre escolar, hi ha alguna regla que coneguis? Creus que és important que n'hi hagi?

.....

.....

.....

.....

La reforma de l'Estatut

Segurament ja deus saber que el Parlament va aprovar, el 2005, un text de reforma de l'Estatut d'autonomia; que aquest text es va debatre, a Madrid, al Congrés del Diputats i al Senat, i que el text aprovat per les Corts Generals va ser votat en referèndum i acceptat pels catalans.

Què és l'Estatut?

L'Estatut d'autonomia és la llei que ens diu com és i com s'organitza Catalunya. L'Estatut i la Constitució són les lleis bàsiques i principals de Catalunya.

Com es va reformar l'Estatut?

El text de l'anterior Estatut ja deia, en el títol IV, com s'havia d'actuar per reformar-lo. L'Estatut actual també estableix, en el títol VII, el procediment que cal seguir per dur-ne a terme una reforma del text.

Per reformar l'anterior Estatut, que era de l'any 1979, el primer que es va fer, l'any 2004, va ser promoure'n la iniciativa al Parlament de Catalunya i nomenar la ponència que havia d'elaborar un nou text. El 2005 va començar a treballar en el text de la Proposta de reforma de l'Estatut. Posteriorment, la Ponència de l'Estatut, un grup reduït de diputats, va elaborar un text, l'informe de la Ponència, que es va debatre novament en un grup més ampli de parlamentaris, la Comissió de l'Estatut, la qual va elaborar el dictamen de la Comissió. Finalment, tots els diputats del Parlament, el 30 de setembre de 2005, van aprovar per majoria un text de proposta de reforma de l'Estatut.

Què es va fer després amb aquesta Proposta de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya?

El Parlament de Catalunya va trametre aquest text de proposta de reforma de l'Estatut a les Corts Generals, a Madrid. La Proposta de reforma de l'Estatut es va debatre a les Corts: primer es va debatre al Congrés dels Diputats i posteriorment, al Senat. Aquestes institucions espanyoles van aprovar un text que, perquè fos aprovat definitivament, havia de ser votat afirmativament, en una votació que es diu «referèndum», per la majoria dels catalans, que així ho van fer al juny del 2006.

Qüestions

Què consideres més important de l'actual Estatut?

.....

.....

Llegeix l'article 8 de l'Estatut i després completa el quadre segons els conceptes que hi faltin:

Article 8

Símbols de Catalunya

1. Catalunya, definida com a nacionalitat en l'article 1, té com a símbols nacionals la bandera, la festa i l'himne.
2. La bandera de Catalunya és la tradicional de quatre barres vermelles en fons groc i ha d'ésser present als edificis públics i en els actes oficials que tinguin lloc a Catalunya.
3. La festa de Catalunya és la Diada de l'Onze de Setembre.
4. L'himne de Catalunya és *Els segadors*.

	La Guerra de Successió es va iniciar amb la falta de successor de la dinastia dels Àustries, moment en què es van formar dos bàndols: els partidaris de Felip V i els partidaris de l'arxiduc Carles. Les tropes felipistes van lluitar contra els catalans, fins que l'11 de setembre de 1714 la ciutat de Barcelona va caure en mans de les tropes de Felip V i aquestes van castigar durament la població barcelonina i catalana.
Bandera	
	<i>Catalunya, triomfant, tornarà a ser rica i plena! Endarrera aquesta gent tan ufana i tan superba! Bon cop de falç! Bon cop de falç, defensors de la terra! Bon cop de falç!</i>

Quins són els passos que es van fer per aprovar un nou text de l'Estatut?

1. Elaboració d'un nou text pel Parlament de Catalunya
2.
3.
4. La proposta es trameta a les Corts Generals
5.
6.

La iniciativa legislativa popular

Què és la iniciativa legislativa popular?

La iniciativa legislativa popular és el mecanisme que permet que els ciutadans de Catalunya puguin proposar lleis perquè siguin debatudes i aprovades, o no, pel Parlament de Catalunya.

Qui pot impulsar una iniciativa legislativa popular?

Poden impulsar una iniciativa legislativa popular un conjunt de persones, entre les quals hi ha les que «promouen» la iniciativa, que constitueixen la «comissió promotora», i les persones que, amb la seva signatura, mostren el seu acord amb la iniciativa.

Qui pot donar suport a una iniciativa legislativa popular?

Les persones que poden donar-hi suport han de tenir més de setze anys i ser catalanes o bé estar domiciliades en el padró d'algun municipi de Catalunya i complir algun d'aquests requisits: tenir la nacionalitat espanyola, ser ciutadans europeus o d'uns països determinats o residir legalment a Espanya.

Qui aprova les lleis que s'originen mitjançant la iniciativa popular?

L'única institució que pot aprovar lleis és el Parlament reunit en sessió plenària. És a dir, solament els diputats poden aprovar les lleis. La recollida de signatures mai no suposa l'aprovació d'una llei.

Qüestions

Digues si les oracions següents són verdaderes o falses i corregeix les falses.

	Veritat	Fals
La iniciativa popular és proposada pels diputats i diputades.	☐	☐
Les persones mostren el seu acord en una iniciativa popular per mitjà de la signatura.	☐	☐
Per donar suport a una iniciativa popular cal ser català i tenir més de 14 anys.	☐	☐
Si es té la nacionalitat espanyola i més de 16 anys, es pot donar suport a una iniciativa popular.	☐	☐
Els estrangers amb residència legal a Espanya no poden donar suport a una iniciativa popular.	☐	☐
Només els diputats poden aprovar les lleis.	☐	☐
L'única institució que pot aprovar lleis és el Parlament de Catalunya	☐	☐

.....

.....

.....

Si tinguessis l'oportunitat d'encapçalar una iniciativa popular, quina nova llei proposaries? Per què?

.....

.....

.....

.....

Ara imagina't que arriba el moment de fer un discurs sobre la llei que has proposat en l'exercici anterior. Aquest discurs servirà per donar a conèixer a més persones la nova llei i per tant, en el teu discurs, hauràs de donar bones argumentacions. Anota a continuació com seria aquest discurs.

La funció de creació, control i impuls de l'acció política i de govern

El Parlament no només elegeix el president o presidenta de la Generalitat, sinó que controla la tasca del Govern i dóna impuls a l'acció de governar.

Com es crea el Govern?

El Ple del Parlament crea el Govern de la Generalitat i elegeix la persona que l'ha de presidir. Això es fa en un debat que s'anomena «debat d'investidura». En aquest debat també s'aprova el programa de govern.

Com es fa el control de l'acció política i de govern?

El control de la feina feta pel Govern el fa el Parlament amb els debats generals, les propostes i les interpel·lacions.

Com es fa l'impuls de l'acció política i de govern?

L'impuls de l'acció del Govern es fa, principalment, amb les preguntes i les sessions informatives del Govern a les sessions de les comissions.

Què són les preguntes?

Les preguntes són una de les tècniques habituals que el Parlament té per controlar el que fa el Govern. Les preguntes poden ser orals o escrites. De les preguntes orals cal destacar les que es fan directament al president o presidenta de la Generalitat quan està reunit el Ple del Parlament. També es fan preguntes als altres membres del Govern.

Què són les interpel·lacions i les mocions?

La interpel·lació és la manera amb què els diputats o els grups parlamentaris demanen explicacions al Govern sobre els motius o els propòsits

d'alguna actuació. Les interpel·lacions poden donar lloc a una moció, la qual es vota i expressa la posició del Ple del Parlament sobre la qüestió.

Qüestions

Qui crea el Govern?

Com es fa el control de l'acció política i de govern?

Quan es fan habitualment les preguntes de control al president o presidenta de la Generalitat?

Escriu què li preguntaries al president de la Generalitat en una sessió de control.

El debat de política general

Què és el debat de política general?

És una reunió del Ple del Parlament en què els diputats parlen de la situació actual de Catalunya i de com s'ha de governar en el futur.

Quina és la funció del debat de política general?

Ja saps que el Parlament té diverses funcions (legislar, fer els pressupostos, etc.), entre les quals hi ha una altra funció molt important, que és la de crear el Govern. Crear el Govern vol dir que el Parlament tria qui ha de governar Catalunya. El debat de política general té relació amb aquesta funció de creació del Govern.

Per què es fa el debat de política general?

De la mateixa manera que el Ple del Parlament elegeix qui ha de governar Catalunya, també controla com es governa Catalunya. Així, en aquest debat, les persones que governen Catalunya i les que estan a l'oposició expressen públicament l'opinió sobre la situació actual de Catalunya i sobre què cal fer perquè els ciutadans d'aquest país tinguin un futur millor. Al final del debat es redacta un conjunt de resolucions que, un cop votades i aprovades, indiquen les línies generals de les accions que cal dur a terme per governar el país. Aquestes resolucions serveixen per impulsar l'actuació del Govern.

Qüestions

Què és el debat de política general?

Quina funció té aquest debat?

Per respondre aquesta pregunta t'has d'imaginar que en un debat de política general estan parlant de les coses que fan falta al teu poble o ciutat perquè sigui millor. Si et preguntes un diputat o diputada què us fa falta, quines coses li diries que són necessàries per a un futur millor?

Com creus que s'aconseguiria aquesta millora?

Quins tres aspectes consideres que són els més importants per als ciutadans de Catalunya?

La Llei de pressupostos

El Parlament, abans d'acabar l'any, fa el debat de la Llei de pressupostos. Aquesta és la Llei que indica al Govern com ha d'invertir i de gastar els diners de la Generalitat.

D'on venen d'aquests diners?

Cada cop que comprem alguna cosa, quan paguem no solament paguem la cosa que comprem, sinó que el preu inclou uns diners de més perquè l'Estat pugui pagar el que costa fer els hospitals, les escoles, les carreteres i altres serveis públics. Aquests diners s'anomenen «impostos», i és d'aquests impostos que paguem tots els habitants de Catalunya d'on surten els diners del pressupost de la Generalitat.

Com es fa la Llei de pressupostos?

El conseller o consellera d'Economia i Finances presenta aquesta llei al Ple, en nom del Govern. El text que presenta el Govern perquè n'acabi sortint una llei s'anomena «projecte de llei»; és a dir que el text no serà una llei fins que en una sessió plenària els diputats no l'hagin aprovat.

Per fer la Llei de pressupostos se segueixen els tràmits següents:

Primer. El projecte de llei es presenta al Ple del Parlament, on es debat juntament amb les esmenes a la totalitat (modificacions de tot el text presentat). Un cop fet el debat, es voten el text i les esmenes i, si el text no és rebutjat, passa al tràmit següent.

Segon. En la Comissió d'Economia, Finances i Pressupost, els diputats elaboren esmenes a les parts del text del projecte de llei que consideren que cal modificar. Finalment elaboren un altre text, que es diu «dictamen», perquè sigui presentat al Ple.

Tercer. En una altra sessió, el Ple debat el text del dictamen i les esmenes, i aprova una llei de pressupostos. En aquesta llei s'indica al Govern com s'han d'invertir, gastar i fer servir els diners de tots els catalans.

Qüestions

Quan es fa el debat de la Llei de pressupostos?

.....

De què tracta aquesta llei?

.....

Quin és l'origen dels diners de la Generalitat?

.....

Com treballa el Parlament?

Els diputats que pertanyen als diferents grups parlamentaris del Parlament treballen repartint-se les tasques per territoris i per temes. Aquest repartiment dóna lloc a la formació de les comissions.

Els grups parlamentaris

Per dur a terme la seva feina al Parlament, els diputats s'agrupen en el que s'anomenen «grups parlamentaris».

Què és un grup parlamentari?

Un grup parlamentari és el conjunt de diputats d'un partit polític o d'una coalició electoral. Per poder-lo formar cal tenir un mínim de cinc membres del mateix partit o coalició.

Quants grups parlamentaris hi ha actualment?

En l'actual vuitena legislatura, al Parlament hi ha els grups parlamentaris següents: Grup Parlamentari de Convergència i Unió, Grup Parlamentari Socialistes - Ciutadans pel Canvi, Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Grup Parlamentari del Partit Popular de Catalunya, Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa i Grup Mixt.

Quants representants té cada grup parlamentari?

GRUP PARLAMENTARI DE CONVERGÈNCIA I UNIÓ	48
GRUP PARLAMENTARI SOCIALISTES - CIUTADANS PEL CANVI	37
GRUP PARLAMENTARI D'ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	21
GRUP PARLAMENTARI D'INICIATIVA PER CATALUNYA VERDS - ESQUERRA UNIDA I ALTERNATIVA	14
GRUP MIXT	3

Què és el Grup Mixt?

Per formar grup parlamentari cal tenir cinc o més diputats. Si un partit o una coalició no arriba a tenir cinc representants, els seus membres formen part del Grup Mixt.

Qüestions

Quins grups parlamentaris hi ha actualment al Parlament?

.....

.....

Quants membres cal tenir per formar un grup parlamentari propi?

.....

Quins són els grups parlamentaris?

.....

.....

Quants parlamentaris té actualment cadascun dels grups parlamentaris?

.....

.....

.....

Les comissions

Els diputats del Parlament de Catalunya s'organitzen en comissions per dur a terme la seva tasca parlamentària.

Què és una comissió?

Una comissió és un grup reduït de diputats que fa un treball conjunt. Les comissions tenen un nombre de diputats proporcional al nombre de diputats que té cada grup parlamentari. Cadascuna s'especialitza en alguna matèria concreta.

Quines comissions hi ha?

Les comissions que constitueix el Parlament poden ser de dos tipus: legislatives o específiques. Les comissions legislatives tracten àmbits de la política com l'economia; la cultura; l'educació i les universitats; la salut; el medi ambient i l'habitatge; i l'agricultura, la ramaderia i la pesca, entre d'altres.

Les comissions específiques tracten aspectes concrets de la societat, com la situació de les persones amb discapacitat, les polítiques de jove-tut o els drets de les dones.

Quina és la funció de les comissions?

Les comissions legislatives tenen la funció principal d'elaborar lleis. Les comissions específiques tenen la funció d'elaborar estudis sobre assumptes que afecten la societat catalana, l'interès públic o les actuacions del Govern de la Generalitat.

Qüestions

Que és una comissió?

Quins tipus de comissions hi ha?

Digues el nom d'una comissió del Parlament i explica el que fa.

La Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals les comissions creades per llei

El Parlament, per poder fer millor la seva feina, té les tasques repartides en diversos òrgans: el Ple, la Diputació Permanent i les comissions.

Les comissions creades per llei. Les lleis del Parlament poden crear comissions parlamentàries que coordinin i controlin alguns organismes de la Generalitat. Actualment són aquestes:

- La Comissió del Síndic de Greuges.
- La Comissió de la Sindicatura de Comptes.
- La Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals.

Quina funció té la Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals?

Aquesta comissió coordina i controla l'actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (TV3, Catalunya Ràdio, entre d'altres) i és l'encarregada de relacionar-se amb aquest organisme amb la finalitat d'impulsar-ne el bon funcionament.

Qüestions

Què fa la Comissió de Control de l'Actuació de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals?

La Comissió del Síndic de Greuges

La Comissió del Síndic de Greuges és una de les tres comissions creades per una llei del Parlament. Ja saps que el Parlament té diverses comissions, en les quals els diputats treballen temes concrets.

Què fa la Comissió del Síndic de Greuges?

Prepara les intervencions del síndic o síndica en el Ple i treballa d'una manera permanent les qüestions que exposa cada cop que hi intervé.

Què fa el Síndic de Greuges?

Atén les queixes de totes les persones que se senten desateses per l'Administració i defensa els drets i les llibertats que la Constitució i l'Estatut reconeixen als ciutadans. Cada any el síndic o síndica de greuges informa el Ple del Parlament sobre el seu treball. També presenta informes extraordinaris sobre alguna matèria específica que considera important o urgent. Té una persona adjunta per a la defensa dels drets dels infants, que s'encarrega, per delegació, de vetllar pel respecte i la defensa dels drets dels menors.

Quines qüestions ha tractat la Comissió del Síndic de Greuges?

En les darreres reunions de la Comissió s'han tractat qüestions com la gestió municipal de l'empadronament d'immigrants i un informe sobre la protecció dels infants en situació d'alt risc social.

Qüestions

Per què hi ha comissions al Parlament?

.....

.....

.....

.....

Quina és la funció del Síndic de Greuges?

.....

.....

.....

Com dona suport al Síndic de Greuges la Comissió del Parlament?

.....

.....

.....

.....

Taller «El meu Parlament»

Descripció del taller

Us proposem una activitat d'un parell d'hores de durada, en què els alumnes, un cop han treballat els continguts d'aquest quadern i assolit uns coneixements mínims sobre l'existència i les característiques de la institució parlamentària, han de simular que són diputats per constituir el Parlament i investir qui ocuparà la presidència de la Generalitat.

Aspectes que es treballen amb aquest taller:

La representació. Els diputats arriben a treballar al Parlament perquè representen els ciutadans els han votat.

L'acord. Els diputats, tot i pertànyer a partits polítics diferents i configurar grups parlamentaris diferents, han d'arribar a acords per poder constituir el Parlament i fer que es posi en funcionament després de les eleccions.

La posada en funcionament del Parlament. Alguns òrgans parlamentaris (la Presidència, la Mesa) s'han de constituir d'una manera immediata per poder posar en marxa tota la dinàmica de la institució.

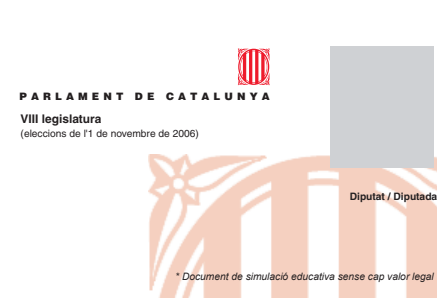
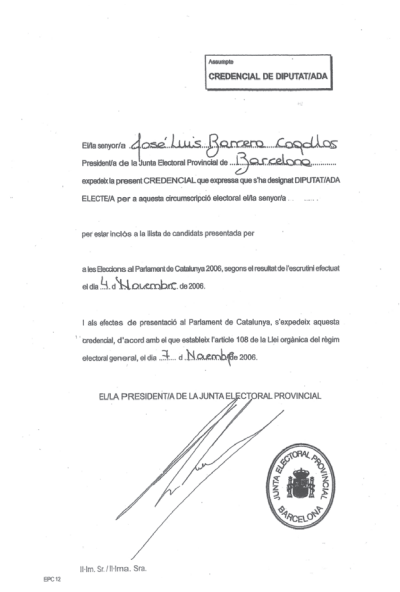
Contingut del taller

Primera activitat

Simulació de la sessió constitutiva del Parlament

Us proposem que simuleu que tots els alumnes són diputats del Parlament.

Cal que lliureu a tothom els documents que simulen la credencial de diputat o diputada designat i el carnet de diputat o diputada.

Després s'han de constituir cinc grups parlamentaris i els diputats han d'elegir un portaveu o una portaveu de cada grup parlamentari.

Constitució de la Mesa d'Edat

El diputat o diputada de més edat i el més jove constitueixen la Mesa d'Edat, el primer o primera com a president o presidenta, l'altre com a secretari o secretària.

Les accions que han de dur a terme són:

a) Presidir la sessió constitutiva del Parlament en què cal escollir el president o presidenta del Parlament i el vicepresident o vicepresidenta del Parlament.

b) Seure a la taula presidencial i declarar oberta la sessió.

Elecció dels membres de la Mesa del Parlament

La Mesa d'Edat ha d'organitzar la votació de tots els diputats, que s'han d'haver posat d'acord per grups parlamentaris, per escollir el president o presidenta del Parlament i el vicepresident o vicepresidenta del Parlament.

La votació s'ha de fer amb paperetes i en una urna. A les paperetes s'ha de posar el nom i el cognom dels candidats a la president o presidenta i a vicepresident o vicepresidenta.

Els membres de la Mesa del Parlament escollits ocupen el seu lloc a la taula presidencial.

Guió. Simulació parlamentària: sessió constitutiva del Parlament sota la presidència de la Mesa d'Edat

El diputat o diputada de més edat i el més jove constitueixen la Mesa d'Edat que presideix la sessió constitutiva del Parlament.

El president o presidenta i el secretari i secretària de la Mesa d'Edat seuen a la taula presidencial i comença la sessió.

Ordre del dia:

El president o presidenta d'Edat del Parlament diu:

«Comença la sessió»

El secretari o secretària d'Edat del Parlament comença a llegir la llista dels diputats per ordre alfabètic per dur a terme la votació per escollir el president o presidenta i el vicepresident o vicepresidenta del Parlament.

Un cop llegides les paperetes i comptades, el president o presidenta d'Edat del Parlament diu:

«Queda escollit/da president/a del Parlament el/la molt honorable senyor/senyora ...»

«Queda escollit/da vicepresident/a del Parlament l'/la il·lustre senyor/senyora ...»

El president o presidenta i el vicepresident o vicepresidenta del Parlament escollits s'aixequen i ocupen els seus seients (el president o presidenta de la Mesa d'edat i el secretari o secretària tornen al seu lloc.

El president o presidenta del Parlament diu:

«S'aixeca la sessió»

Segona activitat

Simulació de la sessió d'investidura (d'elecció del president o presidenta de la Generalitat)

Els grups parlamentaris debaten entre ells sobre qui serà el president o presidenta de la Generalitat.

Després de 30 minuts de deliberacions es vota per crida el candidat i candidata a president o presidenta de la Generalitat.

Guió. Simulació parlamentària: sessió d'investidura del president o presidenta de la Generalitat sota la presidència del president o presidenta del Parlament

Ordre del dia:

El president o presidenta del Parlament diu:

«Comença la sessió»

«Es proposa com a candidat/a a president/a de la Generalitat l'il·lustre senyor/senyora ...»

El vicepresident o vicepresidenta del Parlament comença a llegir la llista de diputats perquè aquests expressin el seu vot.

Els diputats expressen el seu vot des de l'escó.

Un cop llegits els resultats, el president o presidenta del Parlament diu:

«Queda escollit/da president/a de la Generalitat el/la molt honorable senyor/senyora ...»

El president o presidenta de la Generalitat escollit s'aixeca i comunica des del seu nou escó els noms del vicepresident o vicepresidenta i dels cinc consellers que anomena per al Govern.

Els consellers escollits s'aixequen i es posen al seu lloc.

El president o presidenta del Parlament diu:

«S'aixeca la sessió»

Tercera activitat

Sessió de control: preguntes al Govern

Els alumnes poden fer cinc preguntes adreçades a un diputat o diputada del Parlament de Catalunya per correu electrònic.

Per formular les preguntes, s'ha de tenir en compte el que diu el Reglament del Parlament de Catalunya al respecte, en la Secció Cinquena.

Les preguntes.

Article 141.3: «No s'admeten les preguntes en interès privat exclusiu de qui les formula o de qualsevol persona singularitzada, ni tampoc les preguntes que facin una consulta de caràcter estrictament jurídic; les preguntes que es refereixen a una persona física o jurídica només es poden admetre a tràmit si l'activitat de la persona esmentada té transcendència pública en l'àmbit de la Generalitat. No es poden admetre a tràmit les preguntes que contenen expressions ofensives per a la dignitat de les persones o que en menystenen els drets.»

Trobareu les adreces electròniques dels diputats al web del Parlament de Catalunya: www.parlament.cat

Guió. Preguntes al Govern per a la sessió de control

Exemples de possibles preguntes

Segons vostè, quins són els problemes més urgents que caldria que el Parlament tractés a fi de resoldre'ls?

Hem sentit dir als grans que els polítics van a la seva, què en pensa vostè d'això?

Què en pensa, vostè, de com s'han d'acollir les diferents cultures, llengües i religions a les escoles catalanes?

Com va arribar a ser diputat, vostè?

De quins temes s'encarrega vostè, al Parlament?

Què creu vostè que ha de fer el Parlament per afrontar la crisi que es viu en l'actualitat?

Ens pot explicar com és un dia de treball seu?

Vostè creu que s'ha de treballar per la independència de Catalunya?

Què n'opina, del que passa amb l'Estatut d'autonomia?

Quins creu vostè que són els temes més urgents a resoldre en les escoles de Catalunya?

Quines lleis, de les que es fan a Madrid, creu vostè que seria millor que es fessin a Catalunya?

Molts cops el Ple és buit i sembla que ningú escolti la persona que parla: com és que passa, això?

De quina manera pensa vostè que els catalans han de ser solidaris amb els altres espanyols?

Quan algun ciutadà o ciutadana del seu territori vol parlar amb vostè, on el pot trobar?

Quan un grup de ciutadans fa arribar una proposició de llei, després d'haver treballat per recollir les signatures, què fan vostès amb aquesta proposta?

Els quaderns del Parlament

1. Quadern de primària
2. Quadern d'educació secundària obligatòria (ESO)
3. Quadern de batxillerat i cicles formatius
4. Quadern d'estudis superiors
5. som/parlament.cat
6. Els drets dels infants
7. Guia del professorat
8. Quadern d'exercicis de primària
9. Quadern d'exercicis de secundària

